

Riskhänsyn vid överdäckning

- Erfarenheter från Hagastaden

Stockholm

Norra
stationsområ-
det

Nya
Karolinska
KI Campus
Solna

Solna

Karolinska
sjukhusområ-
det

SIDAN 2

Hagastaden

	Bostäder	Arbetsplatser
Stockholm	3 000	14 000
Solna	3 000	36 000
Totalt	6 000	50 000

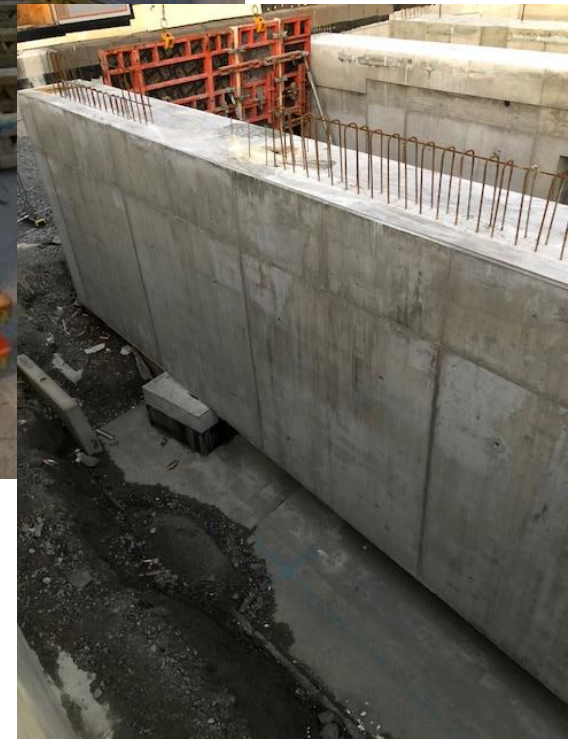
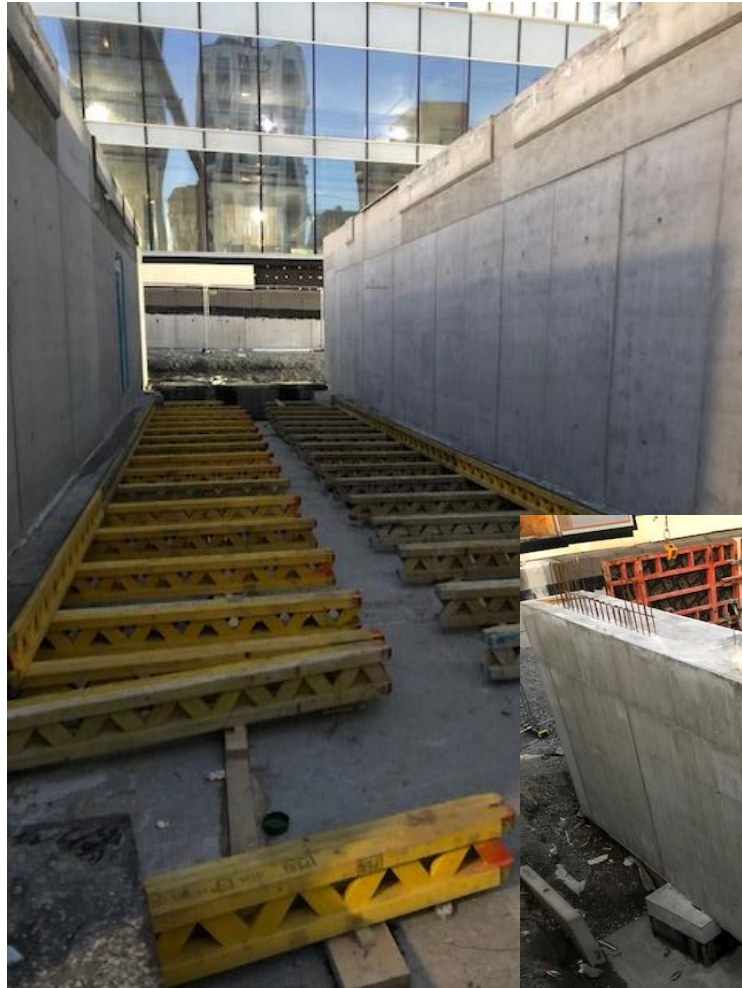
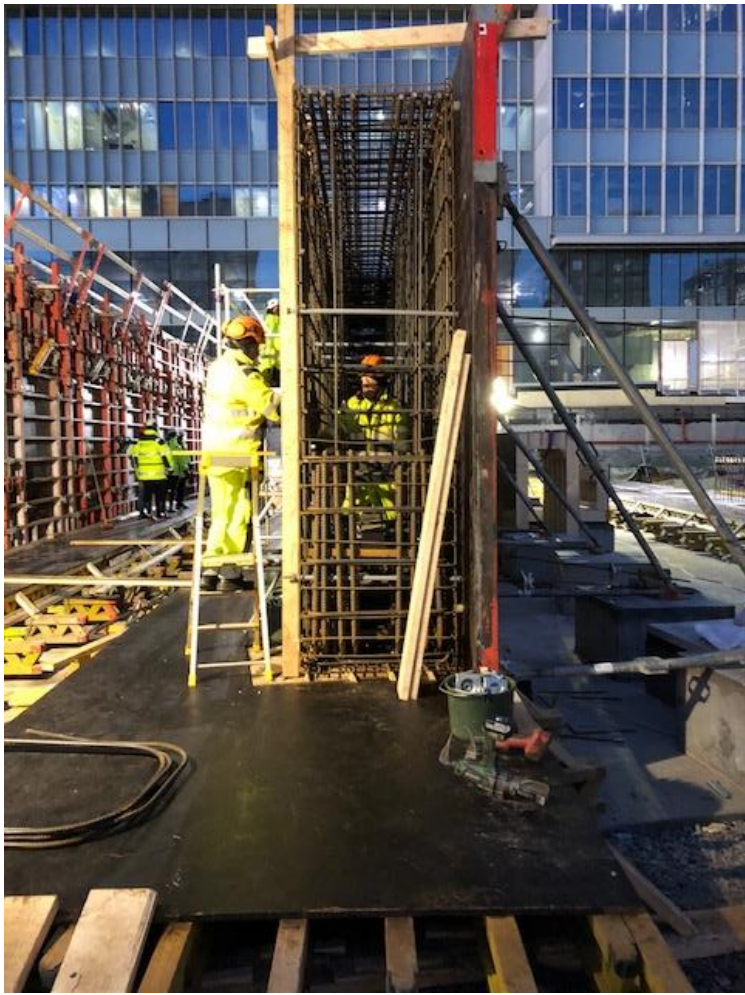
Området byggs till stora delar på tunnlar och garage
Inom några år kommer tunnelbanan byggas under området vid Torsplan och Hagaplan

Trafikled/tunnel

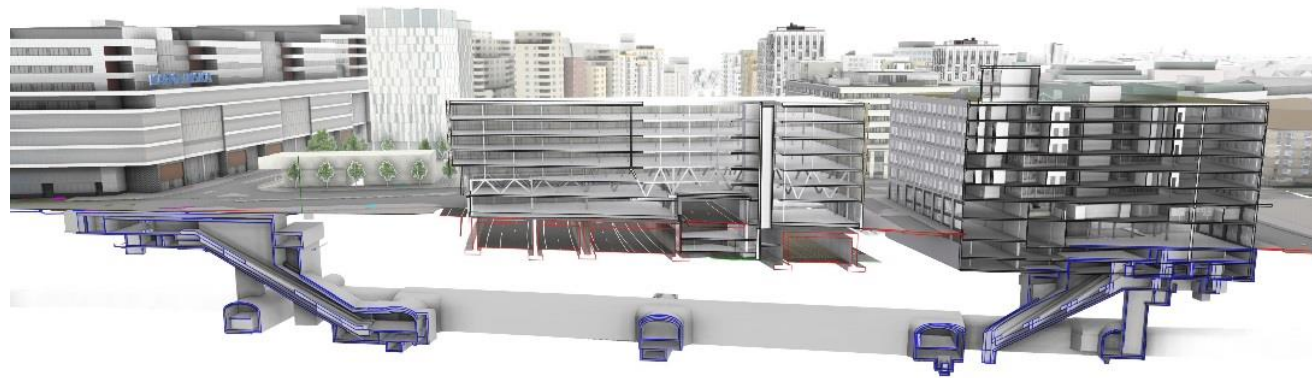
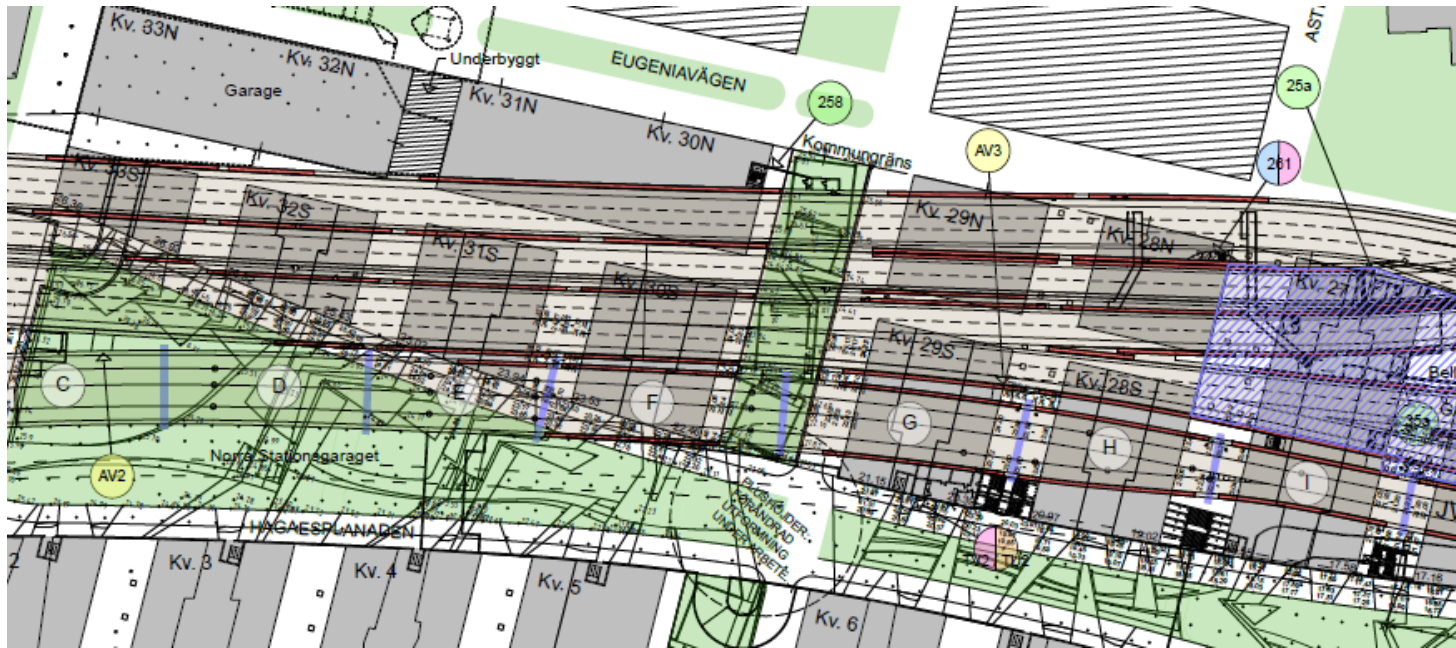
Garage

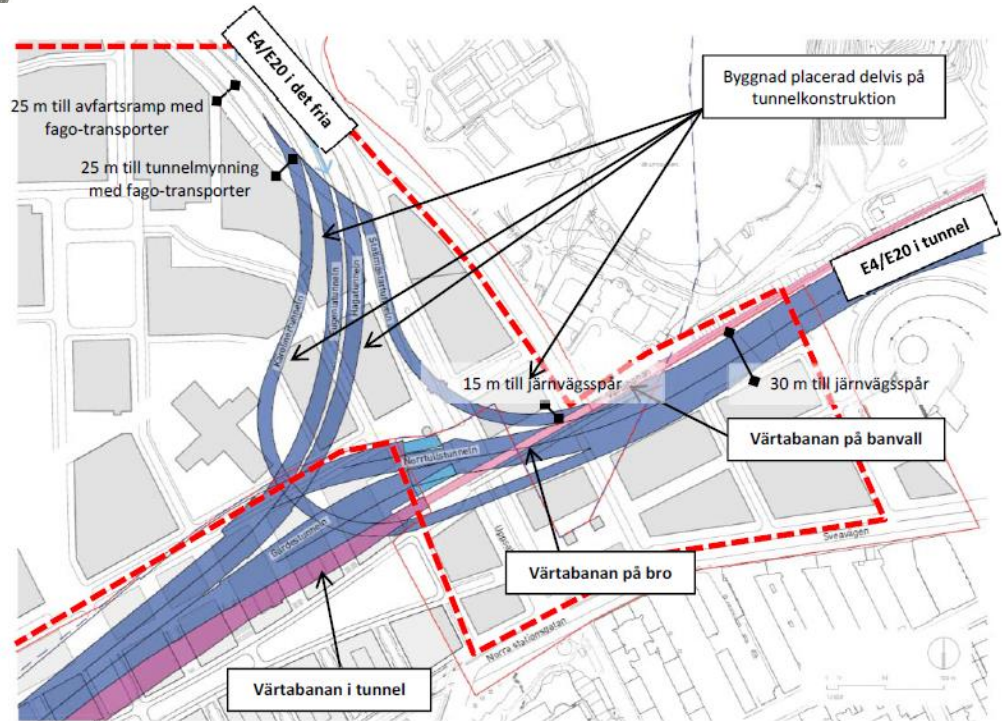
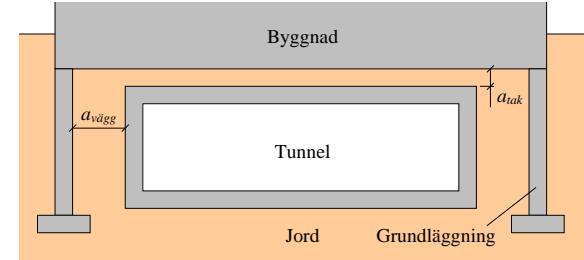
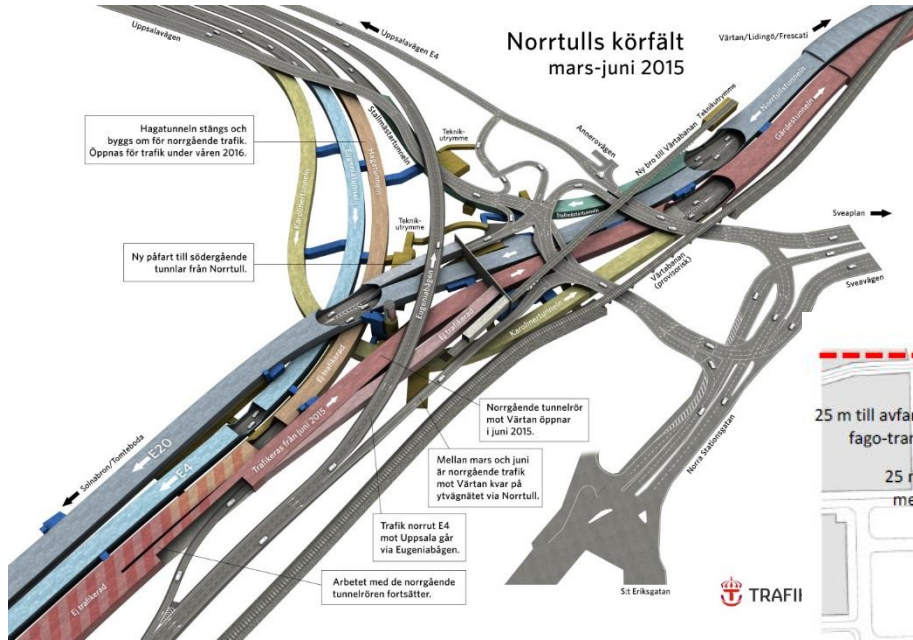

Två olika typer av överdäckningar (dp 1)

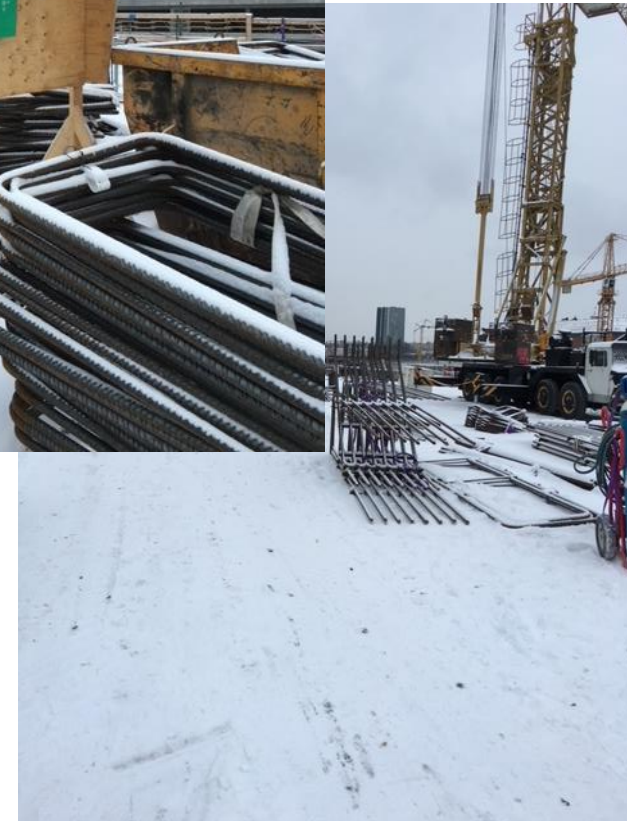
Två olika typer av överdäckningar (dp 2)

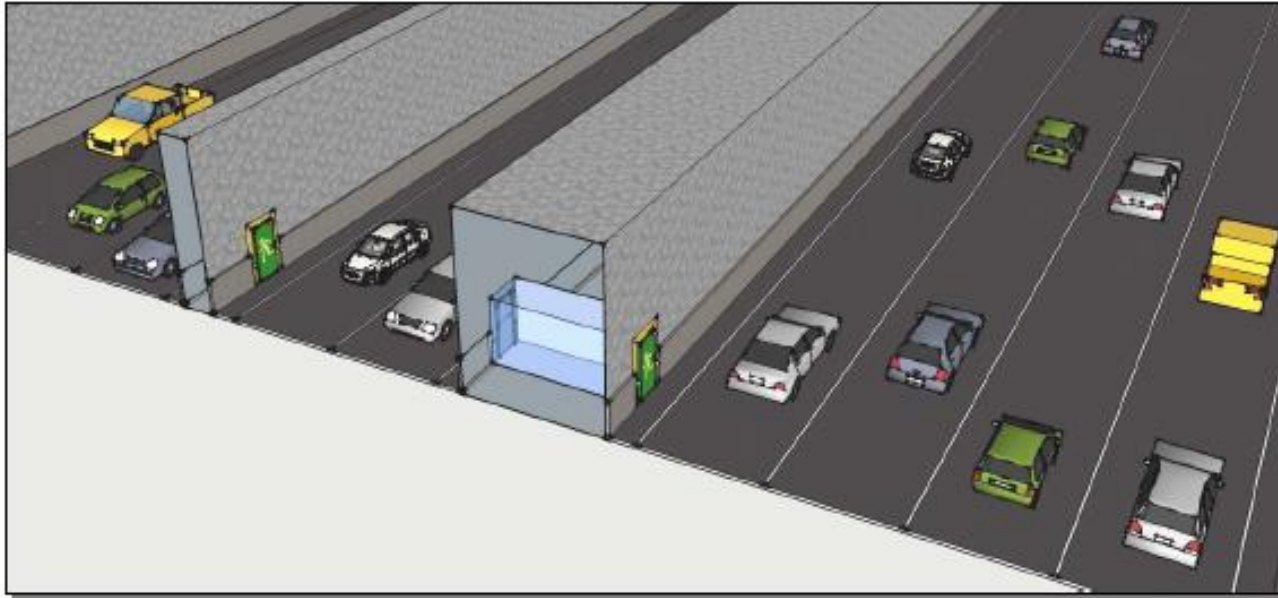

Info om tunnelkonstruktionerna (Dp 1)

- Tunnelkonstruktionerna är utformad med väggar och tak i betong som är 1,2 m tjocka.
- Förstärkt explosionsskydd utifrån planbestämmelser – mycket armering!
- Säkerhet mot betongavspjälkning vid brand har skett genom tillsats av polypropenfibrer i betongen.
- Betongkonstruktionerna har verifierats för ett brandmotstånd enligt HC-kurvan med varaktigheten 180 min, med en avsvalningsfas (600gradC/h).
- Som ett tillkommande extremfall (långvarig fullt utvecklad brand i ett godstågset utan släckinsats från räddningstjänsten) har tunnelkonstruktionen även dimensionerats för kunna klara av ett helt utbrunnet tvärsnitt, där bärigheten av ett tvärsnitt om 500 mm anses gå förlorat.

Grundläggande säkerhetskoncept - NL

Tekniska skyddssystem i samtliga tunnelrör:

- Sprinkler
- Brandlarm
- Brandvatten
- Handbrandsläckare
- Utrymningsvägar
- Nödbelysning
- Rakel / läckande kabel
- Infoskyltar
- Budskapshantering
- Trafikstyrning
- Brandventilation
- Övervakningskameror
- Bommar (utanför infarter)

Övervakat av

Händelseförlopp: FG-olycka som leder till explosion

Trafikolycka – brand – spridning till last – detonation av sprängämne

Trafikolycka – häftig kollision – detonation av sprängämne

Förutsättningar: mycket få antal transporter av explosivt ämne, 70 km/h, ingen mötande trafik, brandbekämpningssystem.

Händelseförloppen är mycket osannolika!

Utdrag krav/råd överdäckning (TrV):

”Sannolikheten för explosion (över 100 kg) i samband med olycka i en vägtransport av ADR klass 1 ansätts till 2×10^{-10} per ton-km på väg. Detta motsvarar transportarbetet av ADR klass 1 i EU mellan 1995-2012. Under denna tid finns inga dokumenterade explosioner som kan hänföras till olycka med klass 1 transporter”.

Säkerhetskrav inarbetade som planbestämmelser

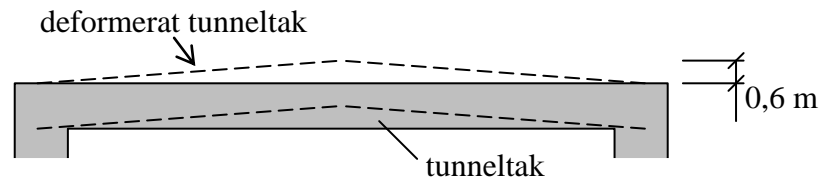
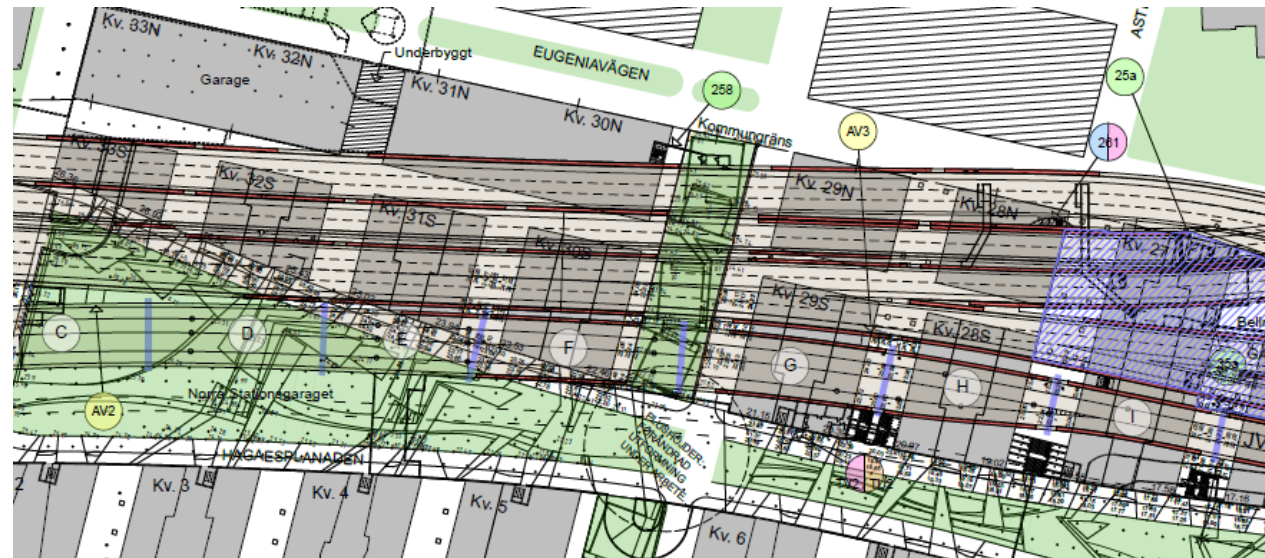
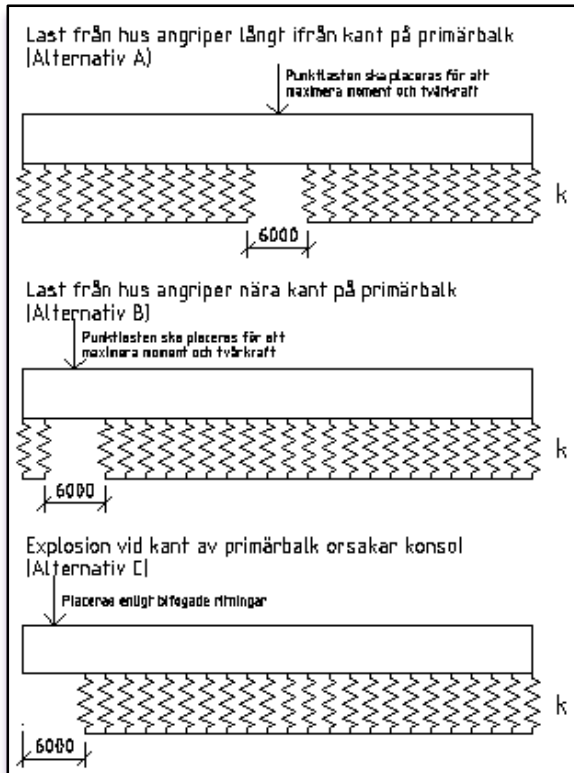
- ”Tunnel ska ge ett skydd mot explosion motsvarande 2 ton trotyl”
- ”Byggnader ovan väg-och järnvägstunnel ska konstrueras så att stabiliteten kvarstår vid en utslagning av tunnelsektionen på 6 meters längd.”
- ”Byggnader ska också tåla uppkomna vibrationer vid explosion motsvarande 2 ton trotyl”.

Planbestämmelsernas bakomliggande syfte

Utdrag från beslutsunderlag:

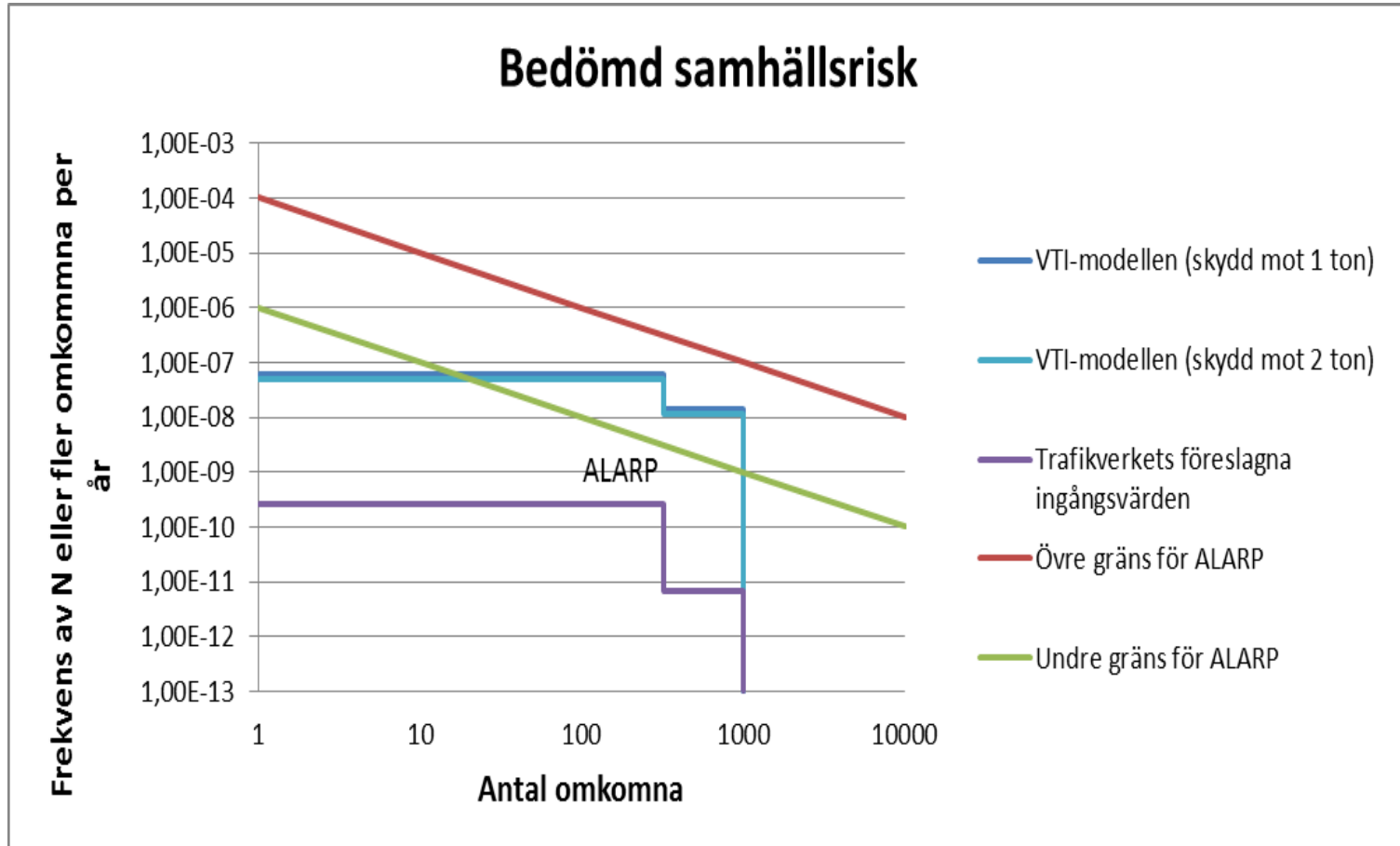
- ”Väg- och järnvägstunnlarna tillsammans med byggnader ovan tunnelkonstruktionerna ska dimensioneras för ett skydd mot explosion motsvarande 1-2 ton explosivämnen av typ trotyl.”
- ”Det angivna spannet på mängden sprängämne är beroende på att skadans omfattning är beroende på laddningens placering i tunneltvärsnittet.”
- ”Dimensioneringen ska vara sådan att lokala skador kan tillåtas på ovanförliggande byggnader men att kollaps eller fortskridande ras inte tillåts uppstå.”
- ”Intunnelingen ska kategoriseras som B-tunnel i enlighet med ADR-S (MSBFS 2015:1)”.
- ”Tunnlarna ska dimensioneras för 2 ton med centrisk placering av sprängämnet. Den föreslagna säkerhetsfaktorn blir därför + 100 %. En säkerhetsfaktor på + 100 % måste anses väl tilltagen med hänsyn till alla osäkerheter rörande laddningens antagna placering i tunneltvärsnittet”.

Principiell skyddslösning

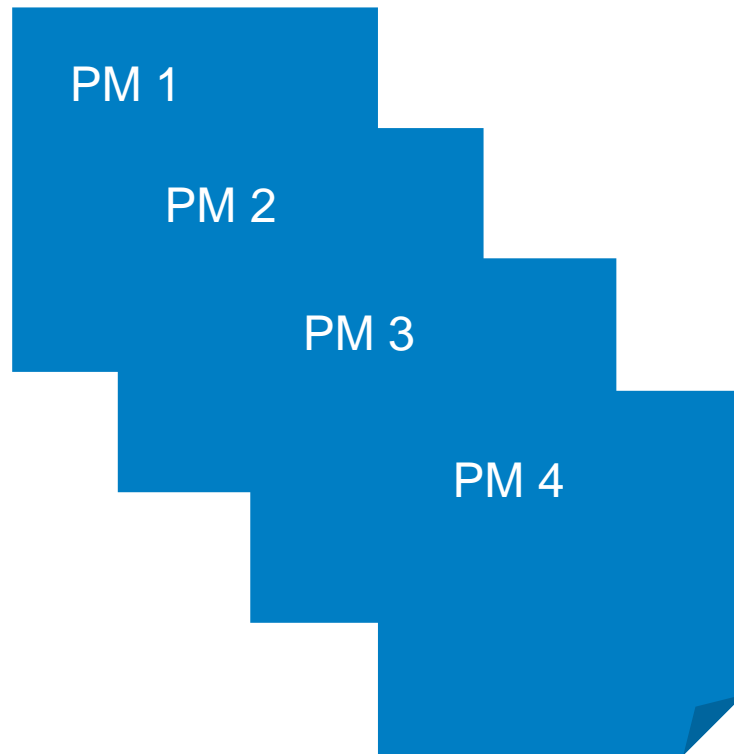

Under detaljprojekteringen kunde konstateras att den principiella skyddslösningen medför vissa problem

Riskbedömning alltid ett bra beslutsunderlag?

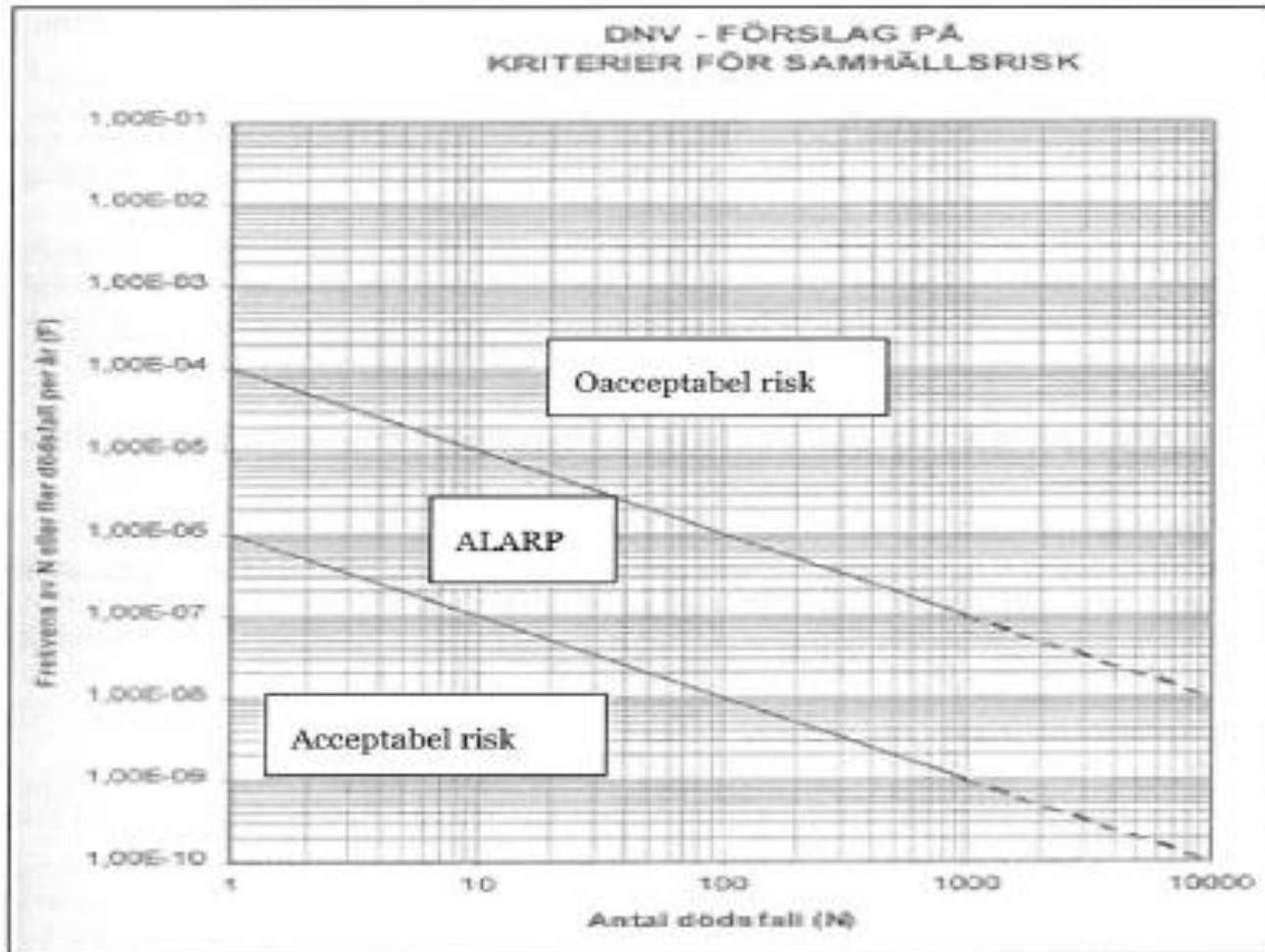
Kompletterande riskarbete utifrån aktuella förutsättningar

Förutsättningar
och restriktioner
för byggnation
ovan tunnel
- Bilaga till
exploateringsavtal

Risnivåer inom Hagastaden

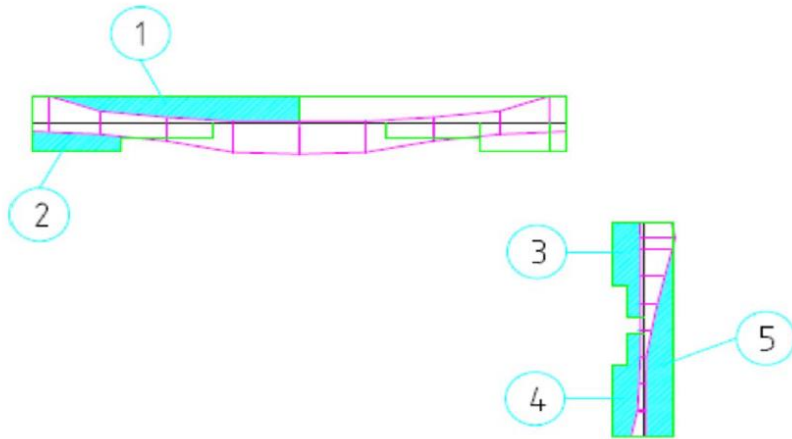

Risk = S x K - rimlig ansatts att eliminera explosionsrisken?

Merkostnad för explosionsarmering

NS20

Grovt överslag överskott explosionsarmering jämfört med beräknat behov

Kostnaden motiverad utifrån ett riskperspektiv?

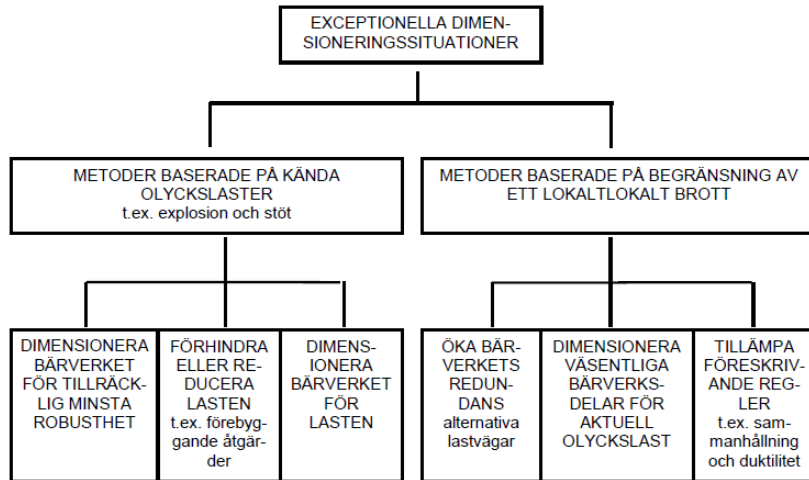
Tillkommande armeringsmängd i spannet 400 – 450 kg/m³

Totalt för Norra Stationstunneln om ca 700 meter är 2700 till 3100 ton

Med ett a-pris på 20 kr/kg (monterat och klart baserat på kontrakt) hamnar kostnaden i spannet **54 till 62 Miljoner kr.**

Översatt till hela Hagastaden ca **250 - 300 miljoner kr.**

Vad är då en accepterad risknivå?

EN 1990

Ett bärverk ska dimensioneras och utföras på ett sådant sätt att det inte skadas av händelser såsom:

- explosion,
  - påkörning och
  - konsekvenser av mänskliga misstag
- i en omfattning som inte står i rimlig proportion till den ursprungliga orsaken.

EN 1991-1-7

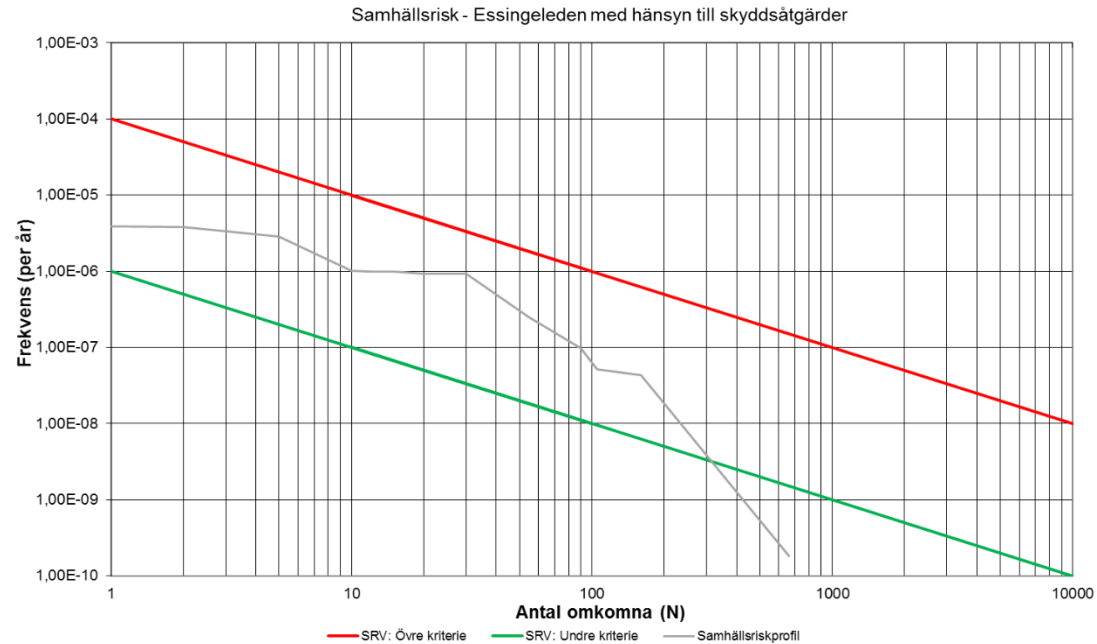
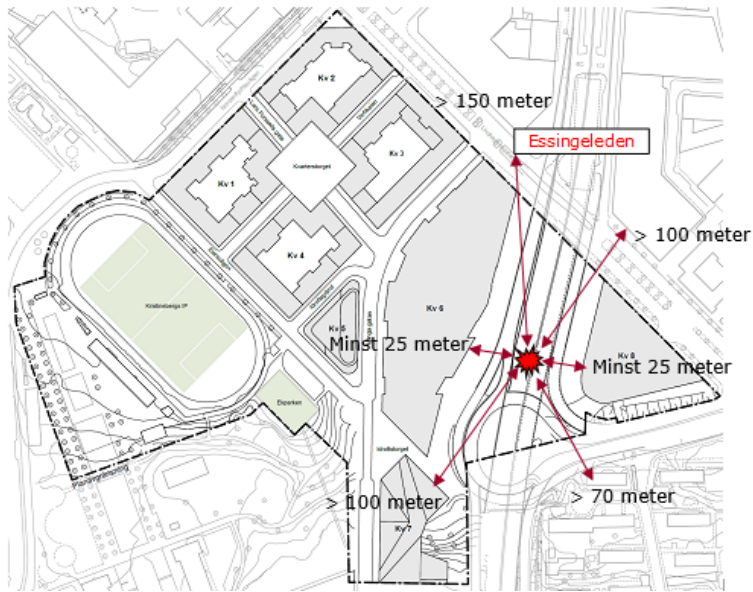
Vilka olyckslaster som bör beaktas beror av:

- Vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra eller reducera allvarligheten av en olyckslast
- Sannolikheten för att en känd olyckslast ska uppträda
- Konsekvenserna av ett brott på grund av den kända olyckslasten
- Allmänhetens uppfattning
- Acceptabel risknivå

Nationellt valt gjort avseende acceptabel risknivå, EKS 10:

- **Stycke 3.2(1) Anm. 3**
- **2 §** Risknivån får inte vara högre än vad som svarar mot säkerhetsindex $\beta = 3,1$
- för olyckslaster och $\beta = 2,3$ för fortskridande ras för referenstiden 1 år.

Jämförelse med planläggning intill transportled

Det är främst konsekvenserna av olyckor involverande brandfarlig vätska / brännbara gaser som bidrar till högre samhällsrisnivåer.

Tendens att man i diskussionerna glömmer allt positivt som följer en intunnling/överdäckning

Vilken last ska vi då dimensionera för?

Behov att branschen landar i en gemensam syn!

Flera döda i explosion i Paris

Minst 77 skadade i gasexplosion

Frågor

Tack för mig!